

" LECTURA "
 SEGRE 1/11/09

de reüll

per Llorenç Capdevila

EL CEMENTIRI VELL D'ALPICAT

Durant els llarguissims mesos que el front de la guerra civil es va mantenir en la línia del Segre (un episodi més o menys estudiat, però no prou conegut, de la guerra civil a Catalunya), Lleida va quedar partida pel riu. Com que el cementiri de la capital estava en zona republicana, molts dels morts del costat ocupat pels franquistes s'enterraven a Alpicat.

Gràcies als tres quadernets on l'enterrador prenia nota dels sepultats, però sobretot gràcies als registres civil i parroquial del municipi, l'historiador alpicatí Fabià Corretgé Blasi (autor, entre altres obres, de la monografia Alpicat, recull històric, 1991) va crear, fa un temps, una base de dades, consultable per internet, amb el nom, l'edat, la condició social, el lloc de naixement i el lloc, la data i la causa de defunció de les 418 persones que, durant aquell episodi, es van enterrar a Alpicat (a dins o a fora del cementiri, segons el seu grau d'afecció o desafecció amb la causa franquista).

Gràcies a l'espai web (www.alpicat.org), famílies de Massalcoreig, de Segòvia o de Logronyo (amb víctimes en un i altre bàndol) van poder localitzar on s'havien enterrat els seus avantpassats.

Ara, el llibre *Morts de la guerra civil al cementiri d'Alpicat. Civils, militars, executats...*, escrit pel mateix historiador i editat per l'Ajuntament d'Alpicat en una prometedora col·lecció local de monografies, apareix amb clara voluntat de convertir-se en un d'aquells estudis

d'àmbit molt concret que poden interessar més enllà del poble. De fet, no hi ha res de més imprescindible per entendre la història universal que el cúmul de granets d'arena que conformen els aparentment modestos estudis de temàtica local, com aquest. Sobretot quan estan fets des del rigor i la seriositat de qui sap que té entre mans, com és el cas.

El llibre de Fabià Corretgé, com l'espai web al·ludit, obre els ulls davant l'atrocitat del conflicte bèl·lic. **La llista de les 418 persones enterrades dona una idea de l'espectre ampli i variat de les víctimes de la guerra civil (i de qualsevol guerra!), com si fos un trist mostreig representatiu de les con-**

seqüències de la barbàrie: soldats d'un i altre bàndol, civils morts per causes naturals (o col·laterals), afusellats republicans (enterrats extramurs, en una fossa comuna), víctimes de bombardejos, infants, vells...

A banda de contribuir al deure col·lectiu de recuperar la memòria històrica, i de donar un pessic de dignitat a una colla de morts fins ara anònims, el llibre de Fabià Corretgé és un estudi històric interessant en ell mateix, i destinat, a més, a formar part de la bibliografia de qualsevol obra de referència que pretengui estudiar a fons el període de la guerra civil a Catalunya.